

Aspergerov syndróm

Aspergerov syndróm je ľahšou formou autizmu. Aspergerov syndróm je však práve týmto faktom ľahšie prehliadnuteľný a často diagnostikovaný až neskôr t.j. okolo 11 roka alebo až na strednej škole a nezriedka aj vôbec. Sociálne okolie ich vníma ako zvláštnych, nevychovaných, neprispôsobivých, egocentrických.

Príčiny:

Čo je príčinou vzniku aspergerovho syndrómu nevieme. Je to však porucha komplexného charakteru a nie izolovaný symptóm. Je to porucha osobnosti a preto aj tá veľká rôznorodosť u jednotlivých detí.

Diagnostika:

Deti s Aspergerovým syndrómom sa diagnostikujeme formou analýzy anamnestickéj histórie dieťaťa, pozorovaním správania v jeho prirodzenom prostredí a špecifickými psychologickými dotazníkmi a testami.

U svojich detí môžete pozorovať:

1. Neprimeraný očný kontakt. Ich pohľad je buď vyhýbavý alebo naopak veľmi upretý.
2. Často sú charakteristické silným až uľpievavým zacielením o jeden alebo viac záujmov a to do hĺbky, ktorý je pre ich vek veľmi netypický. Často v tom smere vedú aj zahlcujúci monológ. A o ostatné témy nejavia záujem a dávajú to aj bezprostredne najavo.
3. Majú radi stereotypy a predvídateľnosť situácii, rituály.. Ťažko zvládajú akékoľvek zmeny, hoci aj nepatrné, ako napr. presunutá stolička, či knižka na stole, zmena triedy, posuny v čase aj o pár minút, zmeny v jedálničku, zmena oblečenia...Na druhú stranu veci triedia, zoraďujú, skladajú, zbierajú.
4. Vývin reči prebieha v norme, občas môžu mať monotónnu intonáciu alebo hovoria príliš nahlas. V reči sa môžu objavovať vlastné pojmy alebo naopak z vonku napočúvané prebraté frázy napr. od pani učiteľky, od spolužiakov, od starých rodičov, z telky....
5. Zlyhávajú v sociálnych interakciách, ťažko si nachádzajú a udržiavajú priateľstvá. Vzťahy sú pre nich obzvlášť náročné, nakoľko neodhadnú primeranú fyzickú blízkosť a intimitu druhého t.j. veľmi sa na druhé dieťa nalepia alebo ho intenzívne hladkajú a bozkávajú, neudržia tajomstvo, nesprávne vyhodnotia vtipkovanie a urazia sa, dajú sa ľahko nahovoriť na

hocičo len aby zapadli, nevedia kooperovať, povedia „čo na srdci to na jazyku“.

6. Motorická neobratnosť je taktiež ich častým problémom. Hrubá motorika zaostáva a tým sú vylučované z pohybových kolektívnych aktivít. Pri jemnej motorike trpí ich písomný prejav.

Keďže ide o poruchu osobnosti v prejavoch detí s AS je rovnaká rôznorodosť ako medzi ostatnými deťmi. Znamená to, že aj u detí s AS, vyzerá obraz ich prejavov rôzne ak ide o dieťa extrovertné a introvertné.

U extrovertných detí bude prevládať silná potreba iné deti vyhľadávať a „hrať“ sa s nimi, zapájať sa do všetkých aktivít. Tieto deti ale práve často narážajú na odpor skupiny formou aktívneho vylučovania alebo využívania.

Introvertné deti s AS budú pôsobiť placho a nenápadne, až chladne, strnulo. Môžu sa stať obeťou zneužívania alebo sú prehliadané.

Zmiešaný typ detí sa prejavuje výrazne kolísavo od vonkajších okolností.

Podľa prejavov problémového správania a dôkladnej analýzy príčin a motivácie daného správania potom výchovnými prostriedkami vplývame na dieťa. **AS syndróm nie je liečiteľný, je len usmerniteľný vhodnými výchovnými prostriedkami a priaznivým rodinným zázemím.** Vekom má tendenciu sa zmierniť.

Ako postupovať:

Ak máte podozrenie, že vaše dieťa trpí AS navštívte psychológa /Cpapp alebo súkromného zariadenia/. Ak psychológ vyhodnotí, že vaše podozrenie je oprávnené odpošle vás do špecializovaného centra (CŠPP) a následne k pedopsychiatrovi.

V prípade, že potrebujete pre dieťa vytvoriť v školskom zariadení špecifické podmienky je nevyhnutné vyhľadať centrum špeciálno-pedagogického poradenstva.

Terapia:

Účinnými výchovno-terapeutickými metódami sú :

- 1.metóda primeranosti – prispôbiť všeobecne platné prístupy na špecifické potreby každého jedného dieťaťa
- 2.metóda postupných krokov – primerané rozkrokovanie jednotlivých cieľov
- 3.metóda upevňovania – dostatočná fixácia dosiahnutého kroku
- 4.metóda modelovania a napodobňovania – nácvik cez modelové situácie
5. metóda vedenia a usmerňovania – využitie rôznych pomocných techník, signálov na zvládnutie nových situácií /očným kontaktom, zvukom, gestom.../
- 6.metóda vytvárania pravidiel – vytváranie pravidiel, postupov ako efektívneho nástroja opakujúcich sa aktivít
- 7.metóda vysvetľovania – dialóg ako nástroj pochopenia našej intervencie s využívaním predovšetkým racionálnych argumentov
- 8.metóda povzbudzovania – posilňovanie pozitívnych vzorcov správania
- 9.metóda ignorovania – nereagovanie na prejavy dieťaťa ak jeho zámerom je neprimerane pútať pozornosť

10.metóda averzívneho tľmenia – primeraná forma trestu pri veľmi problematickom správaní

Nevyhnutnou podmienkou pozitívneho smerovania musí však byť pozitívna vzťahová väzba medzi vychovávateľom /rodič, učiteľ, terapeut../ a dieťaťom.

Literatúra:

Petr Adamu: Strategie uplatňované v edukácii žiakov s poruchami autistického spektra

<http://www.symptoms.sk/choroby/aspergerov-syndrom>

<http://www.asperger.sk>

Daniela Ostatníková: Máme dieťa s Autizmom

Vladimíra Cigánková: Metodika integrace detí s poruchami autistického spektra do materských škol